

TER BESLISSING

Directie

Datum
27-06-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Bijlage(n)
2

Aan Minister van SZW

nota

Nota Kamerbrief schijnzelfstandigen en pensioenopbouw

Aanleiding

- In het Commissiedebat Pensioenonderwerpen op 21 november 2024 heeft u toegezegd om met sociale partners in gesprek te gaan over het vraagstuk van **1** schijnzelfstandigen in relatie tot pensioenopbouw en premie-inleg, en de Kamer over deze gesprekken te informeren over de uitkomsten en bevindingen. Daartoe is bijgaande concept-Kamerbrief (bijlage 1) opgesteld die wij hierbij aan u voorleggen.
- Het advies van de Landsadvocaat (bijlage 2) zal als bijlage bij de Kamerbrief aan de Tweede Kamer worden gestuurd.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met het versturen van de **Kamerbrief en** het bijbehorende advies van de Landsadvocaat aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Deze Kamerbrief sluit aan op de passage over schijnzelfstandigheid die in de memorie van toelichting en het nader rapport bij het wetsvoorstel Vbar is opgenomen en aan u is voorgelegd.
- Conform toezegging zijn in de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met sociale partners en de Pensioenfederatie.
- Tijdens die gesprekken kwam een aantal vragen naar voren over het vraagstuk schijnzelfstandigheid en pensioenopbouw. Vanwege het juridische karakter van de vragen is de **Landsadvocaat hierbij gevraagd te adviseren.**
- In de Kamerbrief is een korte schets van het vraagstuk opgenomen. Ook wordt ingegaan bij de gevolgen van het **onjuist kwalificeren van de arbeidsrelatie, zowel voor de schijnzelfstandige, de werkgever als het pensioenfonds.**
- Vervolgens wordt stilgestaan bij de vragen en handelingsperspectieven die tijdens de gesprekken naar voren zijn gekomen, alsmede bij het advies van de Landsadvocaat met betrekking tot deze handelingsperspectieven.
- Deze handelingsperspectieven zijn bij nota d.d. 15-06-2025 (bijlage 3) aan u voorgelegd. Het gaat om:
  - Het opnemen van een passage over de pensioenopbouw van schijnzelfstandigen in de **3** **memorie van toelichting en het nader rapport** bij het wetsvoorstel Vbar;
  - Het eventueel door pensioenfonds in **reglementen opnemen** van **uitzonderingsbedingen** om zo in toekomstige gevallen de opbouw van

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Nota Kamerbrief schijnzelfstandigen en pensioen

---

Pagina: 1

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
schijnzelfstandigen in relatie tot pensioenopbouw premie-inleg, en de gesprekken te informeren Kamerbrief en Landsadvocaat hierbij gevraagd te adviseren. onjuist kwalificeren van de arbeidsrelatie, zowel voor de schijnzelfstandige, de werkgever als het pensioenfonds.				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Akkoord				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
memorie van toelichting en het nader rapport reglementen opnemen uitzonderingsbedingen				

pensioenaanspraken door schijnzelfstandigen op grond van 'geen premie, wel recht' te beperken.

Datum
27-06-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

- Daarnaast wordt in de brief ingegaan op het advies van de Landsadvocaat over de vraag of, en zo ja onder welke omstandigheden, reeds opgebouwde pensioenaanspraken van schijnzelfstandigen ingeperkt zouden kunnen worden, gezien de **bescherming van het eigendomsrecht** op basis van artikel 1 Eerste Protocol EVRM.
  - U geeft in dat verband aan dat bij de afweging of deze rechten eventueel (deels) zouden moeten worden ingeperkt van belang is dat **dit zeer ingrijpend is en aan hele strenge eisen is gebonden**. Een dergelijke ingrijpende maatregel kan en moet alleen worden overwogen als er verder geen handelingsperspectief meer is en ingrijpen noodzakelijk is.
  - U geeft aan dat dat nu **niet aan de orde** is. Er zijn **geen signalen dat op grote schaal claims worden ingediend bij pensioenfondsen en de gevolgen van schijnzelfstandigheid en pensioenopbouw nog onvoldoende bekend** zijn. Het is belangrijk dat de geschetste kaders en effecten van de genomen maatregelen, bijvoorbeeld in jurisprudentie, uitkristalliseren en meer verankerd worden.
- U concludeert dat het van belang is om constructieve gesprekken te blijven voeren met sociale partners en de pensioensector en de ontwikkelingen ten aanzien van claims van schijnzelfstandigen op pensioenaanspraken en effecten van de handelingsperspectieven **nauwlettend te monitoren**. U zegt toe de Kamer hierover op geëigende momenten te informeren.
- De Kamerbrief is afgestemd met de relevante departementen (FIN, OCW, EZ, VWS, BZK) en is de Regiegroep van 2 juli besproken.

Toelichting

Passage pensioenopbouw schijnzelfstandigen in MvT en nader rapport Vbar

- In de Kamerbrief wordt stilgestaan bij de passage hoe naar 'geen premie, wel recht' moet worden gekeken in de context van schijnzelfstandigheid in de memorie van toelichting en het nader rapport bij wetsvoorstel Vbar. Dat wetsvoorstel is onlangs naar de Kamer gestuurd.
- In deze passage is opgenomen dat het denkbaar is dat dat 'geen premie, wel recht' niet van toepassing is als de schijnzelfstandige zelf de keuze heeft gemaakt om, in weerwil van het arbeidsrecht, als zelfstandige het werk te verrichten.
- Verder wordt verduidelijkt en toegelicht dat het, naarmate het overeengekomen uurtarief van de schijnzelfstandige hoger is (en zeker als dit hoger is in vergelijking met medewerkers in loondienst), eerder denkbaar zal zijn dat er sprake is van een (wel) bewuste keuze van de schijnzelfstandige. Dit omdat **naarmate het uurtarief hoger is er eerder kan worden verwacht dat een schijnzelfstandige zelf heeft zorggedragen, of in elk geval heeft kunnen zorgdragen, voor een pensioenvoorziening**. En dat ook andere factoren zoals het genieten van fiscale voordelen, waaronder het gebruik maken van de zelfstandigenaftrek of de MKB-winstvrijstelling een indicatie kunnen zijn van **een (wel) bewuste keuze van de schijnzelfstandige**.
- Voor opname in het **nader rapport en MvT bij Vbar** is gekozen omdat de Raad van State in haar advies bij het wetsvoorstel heeft gevraagd naar de consequenties van pensioenopbouw door schijnzelfstandigen door 'geen premie, wel recht'.

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
bescherming van het eigendomsrecht dit zeer ingrijpend is en aan hele strenge eisen is gebonden. niet aan de orde geen signalen dat op grote schaal claims worden ingediend bij pensioenfondsen en de gevolgen van schijnzelfstandigheid en pensioenopbouw nog onvoldoende bekend nauwlettend te monitoren.				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
naarmate het uurtarief hoger is er eerder kan worden verwacht dat een schijnzelfstandige zelf heeft zorggedragen, of in elk geval heeft kunnen zorgdragen, voor een pensioenvoorziening. fiscale voordelen, waaronder het gebruik maken van de zelfstandigenaftrek of de MKB-winstvrijstelling een indicatie kunnen zijn van een (wel)bewuste keuze van de schijnzelfstandige.				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald

Datum
27-06-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Opname voorwaarden in reglementen pensioenfondsen:

- In het advies van de Landsadvocaat is ook ingegaan op de vraag of het deelnemersbegrip in het pensioenreglement kan worden ingeperkt en zo ja waar de grens hiervoor ligt.
- Om de consequenties van pensioenaanspraken van schijnzelfstandigen zonder dat daar premie voor wordt afgedragen voor de toekomst te beperken, nemen pensioenfondsen nu al aanvullende voorwaarden op in de reglementen. De landsadvocaat heeft geadviseerd over **de kaders waarbinnen dat mogelijk is**.
- De Landsadvocaat
- schrijft in zijn advies dat een dergelijke voorwaarde ten minste moet voldoen aan de volgende vereisten (citaat):
  - *Zich beperken tot schijnzelfstandigen die daar (wel) bewust en uit vrije wil voor hebben gekozen;*
  - *Voorzien in een voldoende bescherming voor kwetsbare schijnzelfstandigen;*
  - *Duidelijk en ondubbelzinnig zijn en*
  - *In het geval van verplichtstelling, voorkomen dat het doel van de verplichtstelling (te veel) wordt ondergraven.*
- Het hanteren van een **bepaald uurtarief als absolute uitsluitingsgrond in de reglementen acht de Landsadvocaat niet houdbaar.**
- Zij menen echter wel dat de hoogte van een uurtarief een relevant gezichtspunt kan zijn bij de aan te leggen toetsing.

Eigendomsrecht

- In het advies is de Landsadvocaat tevens ingegaan op de vraag in hoeverre het in het licht van het door artikel 1 EP EVRM beschermde eigendomsrecht mogelijk is de pensioenaanspraken van schijnzelfstandigen die voortvloeien uit het uitgangspunt 'geen premie, wel recht' naar het verleden toe in te perken.
- Het in artikel 1 EP EVRM neergelegde recht op ongestoord genot van eigendom is niet absoluut en kan eventueel worden beperkt.
- Om een eventuele beperking te rechtvaardigen is vereist dat (i) de beperking voorzien is bij wet, (ii) de beperking het algemeen belang dient en (iii) sprake is van een *fair balance* tussen de eisen van het algemeen belang en de bescherming van de fundamentele rechten van het individu.
- Een maatregel die opgebouwde pensioenaanspraken van schijnzelfstandigen naar het verleden toe laten vervallen, kwalificeert volgens de Landsadvocaat als ontneming van eigendom.
- In het geval van een verplichtgesteld pensioenfonds is volgens de Landsadvocaat goed verdedigbaar dat in ieder geval kan worden voldaan aan de eerste twee criteria. Voor niet-verplichtgestelde pensioenfondsen is de onderbouwing hiervan ingewikkelder, dit omdat zij in de regel meer mogelijkheden (ook niet-juridische) hebben om de aangesloten werkgevers alsnog te bewegen tot premieafdracht.
- Of sprake is van een *fair balance* is in belangrijke mate afhankelijk van de mate waarin het eigendom wordt ingeperkt. Naarmate een meer ingrijpende maatregel wordt genomen zal het moeilijker zijn om aan de *fair balance* test te voldoen.
- Bij ontneming van eigendom zal daarbij doorgaans enkel sprake van zijn van een *fair balance* als compensatie wordt geboden door de Staat.

Nummer: 1

Auteur: Hijum, Y.J. van

Onderwerp: Highlight

Datum: Onbepaald

de kaders waarbinnen dat mogelijk

beperken,

consequenties

bepaald uurtarief als absolute uitsluitingsgrond in de

reglementen acht de Landsadvocaat niet houdbaar.

Eigendomsrecht

- Enkel onder uitzonderlijke omstandigheden kan compensatie achterwege worden gelaten. Wanneer van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden precies sprake is, volgt niet uit de jurisprudentie.

Datum
27-06-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Mogelijke gevolgen verkeerd kwalificeren

- In de Kamerbrief wordt zoals toegezegd bij nota d.d. 15-06-2025 (bijlage 3) nader ingegaan op de mogelijke gevolgen die het verkeerd kwalificeren als schijnzelfstandige kan hebben.
- Het onjuist kwalificeren van de arbeidsrelatie kan aanzienlijke gevolgen hebben voor zowel de schijnzelfstandige als de opdrachtgever.
- Voor de opdrachtgever kan een onjuiste kwalificatie van de arbeidsrelatie leiden tot arbeidsrechtelijke vorderingen door de werkende (bijv. loondoorbetaling bij ziekte, vakantiegeld, vakantiedagen), naheffing van loonheffingen en nabetalingen van pensioenpremies aan het pensioenfonds.
- Een belangrijk gevolg voor de schijnzelfstandige is dat de (her)kwalificatie van de arbeidsrelatie kan leiden tot het terugvorderen door de Belastingdienst van de door deze schijnzelfstandige genoten fiscale voordelen, zoals de zelfstandigenaftrek of de MKB-winstvrijstelling. Ook kan de werkgever het werknemersdeel van de pensioenpremie mogelijk weer op de schijnzelfstandige verhalen.
- Indien een schijnzelfstandige daadwerkelijk pensioen claimt bij het pensioenfonds ligt er ook een bepaalde bewijslast bij de schijnzelfstandige.
- De schijnzelfstandige zal namelijk moeten aantonen dat er sprake was van een arbeidsovereenkomst in plaats van werk als zelfstandige.
- Hiervoor zal het pensioenfonds (aanvullend) bewijs van de schijnzelfstandige vragen, zoals gestuurde facturen, aangifte inkomstenbelasting, correspondentie, onderliggende overeenkomst, of andere documentatie en/of informatie die de aard van de arbeidsrelatie ondersteunt.
- Dit (aanvullende) bewijs is voor het pensioenfonds ook van belang om, indien geoordeeld wordt dat de schijnzelfstandige recht heeft op pensioen, de juiste aanspraak toe te kennen.

Relevantie dossier andere departementen

- De Kamerbrief is interdepartementaal afgestemd met de bij het dossier schijnzelfstandigen betrokken departementen. (FIN, BZK, OCW, VWS)
- BZK is betrokken vanwege de positie van het Rijk als werkgever, en OCW en VWS vanwege de beleidsverantwoordelijkheid voor sectoren waarin schijnzelfstandigheid voorkwam (zorg, onderwijs).

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief schijnzelfstandigheid en pensioenopbouw	Verzenden aan TK	
2	Advies pensioenopbouw schijnzelfstandigen	Verzenden met Kamerbrief aan TK	
3	Nota 118480		Ter informatie

Nummer: 1

Auteur: Hijum, Y.J. van

Onderwerp: Highlight

Datum: Onbepaald

---

kwalificeren van de arbeidsrelatie kan aanzienlijke gevolgen hebben voor zowel de schijnzelfstandige als de opdrachtgever. (aanvullende) bewijs is voor het pensioenfonds ook van belang om, indien geoordeeld wordt dat de schijnzelfstandige recht heeft op pensioen, de juiste aanspraak toe te kennen.

TER BESLISSING

Directie

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Bijlage(n)
1

Aan Minister van SZW

nota

Update en vervolgacties schijnzelfstandigen en pensioen

Aanleiding

- Conform uw toezegging in het Commissiedebat Pensioenonderwerpen op 21 november 2024 hebben wij in de afgelopen periode constructieve gespreken gevoerd met sociale partners en de Pensioenfederatie over schijnzelfstandigen en pensioen.
- Wij informeren u hierbij over de belangrijkste uitkomsten van deze gesprekken. Deze uitkomsten nemen wij op in een Kamerbrief die wij op een later tijdstip aan u zullen voorleggen. Deze Kamerbrief heeft u aan de Kamer toegezegd voor eind juni. Dit wordt waarschijnlijk begin juli.
- Een belangrijk onderdeel is dat alle partijen het wenselijk vinden om de reikwijdte van het principe 'geen premie, wel recht' te verduidelijken in geval van schijnzelfstandigheid. Voorstel is om op te nemen in parlementaire stukken (concreet in het nader rapport Vbar) waardoor dit onderdeel gaat uitmaken van de wetsgeschiedenis. Deze oplossingsrichting leggen we bij hierbij aan u voor.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met het opnemen van een verduidelijking van de reikwijdte van 'geen premie, wel recht' in relatie tot schijnzelfstandigheid in het nader rapport Vbar.

lopende onderhandelingen

Kernpunten

Overleg sociale partners en de Pensioenfederatie

- Met sociale partners en de Pensioenfederatie is op ambtelijk niveau een aantal denkrichtingen voor mogelijke oplossingen verder uitgewerkt, waarbij ook de landsadvocaat heeft geadviseerd.
- Het beeld is dat de groep schijnzelfstandigen geen homogene groep is.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Update en vervolgacties schijnzelfstandigen en pensioen

Pagina: 1

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald

---

sociale partners en de Pensioenfederatie schijnzelfstandigen op in een Kamerbrief die reikwijdte van het principe 'geen premie, wel recht' te verduidelijken in geval van schijnzelfstandigheid. (concreet in het nader rapport Vbar) uitmaken van de wetsgeschiedenis. Deze oplossingsrichting leggen we bij hierbij aan u voor. verduidelijking van de reikwijdte van 'geen premie, wel recht' in relatie tot schijnzelfstandigheid in het nader rapport Vbar.

lopende onderhandelingen

Datum: 2-7-2025 14:58:48

Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald

---

Akkoord

- Uit de gesprekken kwam naar voren dat breed gedeeld wordt dat kwetsbare schijnzelfstandigen bescherming verdienen, net zoals andere 'reguliere' werknemers.
- Tegelijk is er een groep schijnzelfstandigen die bewust heeft gekozen voor het zelfstandig ondernemerschap, in weerwil van het arbeidsrecht en tegen (vaak) hogere tarieven. Daarnaast heeft deze groep ook ²gebruik kunnen maken van andere gunstige voorwaarden, waaronder fiscale voordelen die tevens gebruikt kunnen worden voor een eigen pensioenvoorziening.
- ¹ • Gedeeld werd dat het niet per definitie redelijk is dat de pensioenopbouw van tot die groep behorende schijnzelfstandigen door het fondscollectief moet worden gedragen als geen premie kan worden verhaald.
- In dat licht lag de focus in de gesprekken met name op de volgende twee oplossingsrichtingen:
  - Een nadere toelichting in wetsgeschiedenis op de reikwijdte van 'geen premie, wel recht' in relatie tot schijnzelfstandigheid en pensioen;
  - Voorwaarden opnemen in het pensioenreglement, waardoor in ieder geval voor de toekomst de opbouw van pensioenrechten afhankelijk wordt gemaakt van een aantal voorwaarden.

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-

³toelichting op de reikwijdte van 'geen premie, wel recht'

- Met partijen is besproken dat het wenselijk gevonden wordt om in het nader rapport Vbar een toelichting op te nemen hoe naar 'geen premie, wel recht' moet worden gekeken in de context van schijnzelfstandigheid. Voor opname in het nader rapport Vbar is gekozen omdat de Raad van State in haar advies bij het wetsvoorstel heeft gevraagd naar de consequenties van pensioenopbouw door schijnzelfstandigen door 'geen premie, wel recht'.
- Het principe 'geen premie, wel recht' beschermt de werknemer tegen wanbetaling door de werkgever en houdt in dat een werknemer voor wie een pensioenregeling geldt, pensioenaanspraken opbouwt, ook als hiervoor door de werkgever geen premie is afgedragen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat in 'uitzonderlijke omstandigheden' kan worden afgeweken van 'geen premie, wel recht'.
- Van een uitzonderlijke omstandigheid is in volgens de wetsgeschiedenis bijvoorbeeld sprake bij boze opzet van werkgever of werknemer of als de werknemer heeft gekozen voor vrijwillige voortzetting. Bij de beschrijving van de reikwijdte van 'geen premie, wel recht' lijkt men echter destijds het vraagstuk rond pensioenopbouw van *schijnzelfstandigen* niet op het netvlies te hebben gehad.
- In het nader rapport willen we daarom opnemen dat het denkbaar is dat ook ten aanzien van pensioenopbouw door schijnzelfstandigen (kwalificerend als werknemer), en waarvoor geen premieverhaal mogelijk is, sprake kan zijn van een ⁴uitzonderlijke omstandigheid waarbij onverkorte toepassing van het uitgangspunt 'geen premie, wel recht' niet in de rede ligt.
-

lopende onderhandelingen

 Nummer: 1   Auteur: Hijum, Y.J. van   Onderwerp: Free Hand   Datum: Onbepaald

---

 Nummer: 2   Auteur: Hijum, Y.J. van   Onderwerp: Highlight   Datum: Onbepaald

---

gebruik kunnen maken van andere gunstige voorwaarden, waaronder fiscale voordelen die tevens gebruikt kunnen worden voor een eigen pensioenvoorziening. niet per definitie redelijk is dat de pensioenopbouw van tot die groep behorende schijnzelfstandigen door het fondscollectief moet worden gedragen als geen premie kan worden verhaald.

 Nummer: 3   Auteur: Hijum, Y.J. van   Onderwerp: Highlight   Datum: Onbepaald

---

Toelichting op de reikwijdte van 'geen premie, wel recht'

•
nader rapport Vbar een toelichting op te nemen hoe naar 'geen premie, wel recht' moet worden gekeken in de context van schijnzelfstandigheid. Voor consequenties van pensioenopbouw door schijnzelfstandigen door 'geen premie, wel recht'. uitzonderlijke omstandigheid

 Nummer: 4   Auteur: Hijum, Y.J. van   Onderwerp: Highlight   Datum: Onbepaald

---

uitzonderlijke omstandigheid waarbij onverkorte toepassing van het uitgangspunt 'geen premie, wel recht' niet in de rede ligt.

lopende onderhandelingen

Datum: 2-7-2025 14:57:35

- Met een dergelijke passage beogen we pensioenfondsen en rechters extra handvatten te bieden om een aanvraag van een schijnzelfstandige voor pensioen met een beroep op 'geen premie, wel recht' te beoordelen.
- Over de strekking van de op te nemen passage lijkt **1** **vereenstemming te zijn met alle partners. Momenteel werken we nu nog aan de concrete tekst. Deze wordt ook via de regiegroep op bestuurlijk niveau afgestemd.**

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025-

Opname voorwaarden in reglementen:

- Om de consequenties van pensioenaanspraken van schijnzelfstandigen zonder dat daar premie voor wordt afgedragen voor de toekomst te beperken, nemen pensioenfondsen nu al aanvullende voorwaarden op in de reglementen. De landsadvocaat heeft **geadviseerd over de kaders** waarbinnen dat mogelijk is.
- Pensioenfondsen zelf hebben al stappen gezet met betrekking tot het opnemen van voorwaarden in het reglement.
- Uit het advies van de landsadvocaat blijkt dat een dergelijke voorwaarde moet ten minste moet **voldoen aan de volgende vereisten:**
  - Zich beperken tot schijnzelfstandigen die daar (wel) bewust en uit vrije wil voor hebben gekozen;
  - Voorzien in een voldoende bescherming voor kwetsbare schijnzelfstandigen;
  - Duidelijk en ondubbelzinnig zijn en
  - In het geval van verplichtstelling, voorkomen dat het doel van de verplichtstelling (te veel) wordt ondergraven.

2 **roces**

- **U bent voornemens het nader rapport Vbar nog voor het reces aan de Kamer te sturen.**
- Een Kamerbrief, over de uitkomsten van de gesprekken met sociale partners en met daarin ook een verwijzing naar de passage in het nader rapport Vbar volgt kort daarna, waarschijnlijk via **de regiegroep van 4 juli. Deze Kamerbrief had u toegezegd voor eind juni.**
- In deze Kamerbrief zal ook nader worden ingegaan op de mogelijke gevolgen die het **verkeerd kwalificeren als schijnzelfstandige kan hebben,** zoals het eventueel terugvorderen van genoten (fiscale) voordelen. Ook wordt ingegaan op de bewijslast van een schijnzelfstandige heeft ten aanzien van zijn claim.
- Bij de Kamerbrief zal ook het advies van de landsadvocaat worden meegestuurd.

Toelichting

Achtergrond: het principe 'Geen premie, wel recht'

- Vanwege 'geen premie, wel recht' kunnen ook schijnzelfstandigen in het verleden pensioenrechten hebben opgebouwd, zonder dat hiervoor premies zijn betaald.
- Het is onduidelijk hoeveel schijnzelfstandigen daadwerkelijk pensioen zullen claimen, maar het gaat potentieel om aanzienlijke aantallen en bedragen.
- Bij een claim van een schijnzelfstandige zullen pensioenfondsen de niet betaalde premie alsnog zoveel mogelijk op werkgevers verhalen. Lukt dat niet omdat de vordering is verjaard, de werkgever niet kan betalen of niet meer bestaat, dan komen de pensioenaanspraken ten laste van het fondscollectief.

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald

---

overeenstemming te zijn met alle partners. Momenteel werken we nu nog aan de concrete tekst. Deze wordt ook via de regiegroep op bestuurlijk niveau afgestemd. geadviseerd over de kaders voldoen aan de volgende vereisten:

Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald

---

Proces

- U bent voornemens het nader rapport Vbar nog voor het reces aan de Kamer te sturen.
juli. Deze Kamerbrief de regiegroep van eind juni.
verkeerd kwalificeren als schijnzelfstandige kan hebben,
Achtergrond: het principe 'Geen premie, wel recht'

- Hierbij is het belangrijk om aan te geven dat de Hoge Raad recentelijk heeft bepaald dat premievorderingen op de werkgever in beginsel verjaren na vijf jaar nadat deze opeisbaar zijn geworden. Dit in tegenstelling tot de pensioenaanspraken van de werknemer die geen verjaringstermijn kennen.

Datum
22-05-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

1 *gesprekken met sopsa's en pensioenfederatie en advisering landsadvocaat*

- Naast de bovengenoemde oplossingsrichtingen is in de gesprekken over een aantal onderwerpen gesproken, waaronder de ruimte om opgebouwde pensioenaanspraken te beperken in het licht van het eigendomsrecht, de vraag of 'geen premie, wel recht' van toepassing is op alleen verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen of alle pensioenfondsen, de risico's op massaclaims voor pensioenfondsen. De landsadvocaat heeft op deze onderwerpen geadviseerd. In de Kamerbrief zal hier nader op in worden gegaan.

Relevantie dossier andere departementen

- FIN is betrokken bij dit dossier, met name voor eventuele gevolgen voor de begroting. Primair kunnen gevolgen aan de orde zijn vanwege de positie van het Rijk als werkgever, die ook schijnzelfstandigen in dienst heeft (gehad).
  - Onlangs heeft de minister van Financiën een Kamervraag naar aanleiding van de voorjaarsnota beantwoord.
  - Deze Kamervraag ging over de noodzaak om reserveringen te treffen voor de gevolgen van de pensioenopbouw door schijnzelfstandigen.
  - De lijn (die met ons is afgestemd) is dat de budgettaire consequenties hiervan neerdalen bij werkgevers en pensioenfondsen, en niet bij het Rijk.
- Daarnaast is BZK betrokken vanwege de positie van het Rijk als werkgever, en OCW en VWS vanwege de beleidsverantwoordelijkheid voor sectoren waarin schijnzelfstandigheid voorkwam (zorg, onderwijs).

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Gesprekken met sopa's en pensioenfederatie en advisering landsadvocaat			
Relevantie dossier andere departementen			
